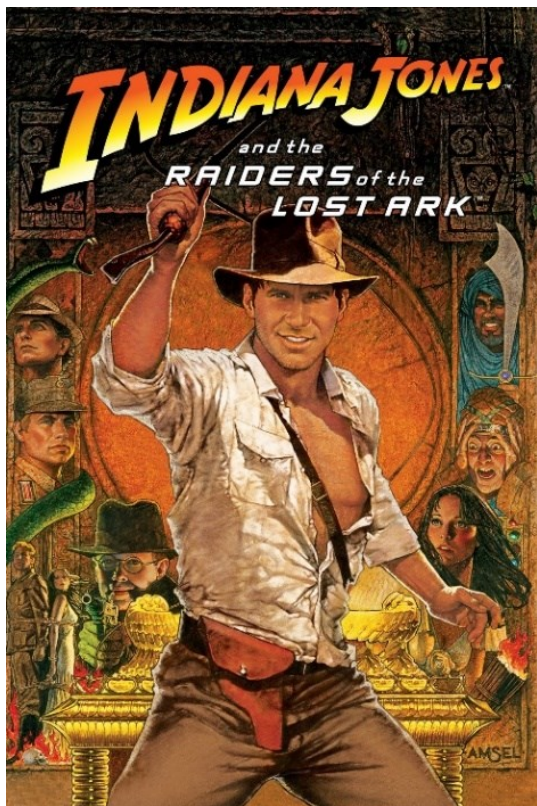

BADATELSKÁ OTÁZKA: Co muzeum říká o kulturách?

EVOKAČNÍ OBRÁZEK: Plakát z filmu Indiana Jones a dobyvatelé ztracené archy (Steven Spielberg, 1981)

EVOKAČNÍ TEXT:

Předměty, které ve filmech a komiksech nachází dobrodruh a archeolog Indiana Jones končí v muzeu. Zdůrazňuje přitom, že objevy by neměly být zaměňovány za loupež. Často se přitom jedná o posvátné artefakty, které jsou zbaveny svých původních často posvátných funkcí a významů, a stávají se cennými uměleckými díly určenými pro muzejní expozice.

V muzeích jsou ukládány a vystavovány muzeálie, tedy předměty, o nichž se muzejníci a společnosti shodnou, že jsou pamětihodné, neobvyklé, cenné, nebo naopak vhodnými zástupci běžného života minulých a současných kultur a společností – soubor takto vybraných předmětů je pak zdrojem představ o těchto kulturách, ukazují jejich povahu, ráz a i případě souborů považovaných za projevy cizí kultury

také jinakost až exotičnost. Cílem současné muzejní praxe je rozvoj vzdělanosti a rozmanitosti, mezinárodní úmluva z roku 2022 zdůrazňuje také etické přístupy ke globálnímu kulturnímu dědictví. Původ mnoha muzejních sbírek je nicméně dnes eticky sporný a přístupy jednotlivých muzejních institucí se v mnohém liší.

ZDROJE

zdroj 1: Vitríny v Národním muzeu v Praze po rekonstrukci historické budovy 2011–2018. Jakými slovy byste označili dojmy, které ve vás vyvolává?

odstup	kuriozita	fetiš	cennost	bezpečnostní	úcta
Posvátné předměty	poučení	vzdělávání	majetek		

zdroj 2: Jeden ze zakladatelů památkové péče v ČSR Zdeněk Wirth obhajoval po první světové válce přesun vybraných dřevěných, opuštěných a odsvěcených kostelů z Podkarpatské Rusi na území dnešní České republiky. Přečtěte a přiřaďte popisky k místům v textu:

Poválečná doba přinesla v oboru ochrany památek mnoho problémů, které bylo nutno vyřešit ne podle jednostranné ideologie, ale prakticky a rozumně. Skupina ohrožených dřevěných kostelíků na východě republiky byly zachráněny přenesením na nové místo, kde se stavba pro svoji exotičnost stává předmětem zájmu a levně umožňuje vznik náboženského střediska. K převezení těchto objektů vedly i další příčiny, jako touha po získání muzejního objektu, ale ty jsou v menšině. Už dříve se kostely na Podkarpatské Rusi stěhovaly, u těchto místních přesunů nešlo o akt konzervační nebo záchranný a stavby byly často přebudovány. Naproti tomu ušlechtilé tendence, které provázely bez výjimky všechny případy přenesení, vedou k naprosté pietě k nabytému a přemísťované památce.

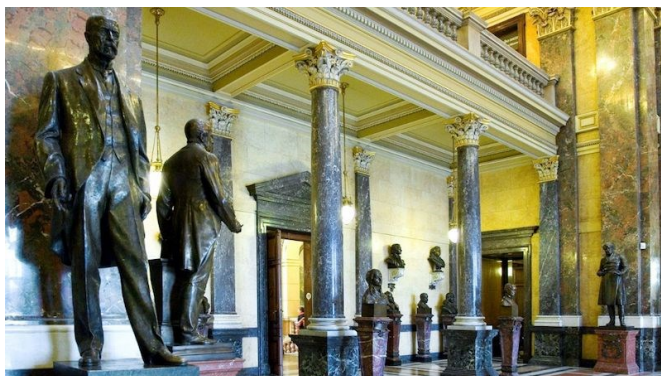
chápání kostelů jako muzejních exponátů	své zásahy prezentuje jako ušlechtilé v opozici k místním nerespektujícím zásahům
své jednání prezentuje jako praktické v opozici k ideologii	nutnost záchrany převažuje nad osobními tužbami
pravoslavné dřevěné kostely jsou exotické	

zdroj 3: Etnograf Emil Holub pozoruje spolupracovníky vysekávající skalní rytiny, které vytvořili v jižní Africe Sanové. Rytiny byly následně zařazené do jeho sbírek (dnes Náprstkovo muzeum, součást Národního muzea).

Holub chápal rytiny jako umělecký projev dokládající možnost civilizačního pokroku svých tvůrců a považoval za nutné zachránit je před přirozenou erozí. Holubovi současníci vnímali jeho jednání jako vlastenecké, ale i jako kontroverzní. Jak bychom je vnímali dnes? Našli byste nějaké podobnosti mezi Emilem Holubem a Indiana Jonesem?

zdroj 4: Budova Národního muzea na Václavském náměstí v Praze byla otevřena v roce 1891 jako chrám vědy a umění. Na fasádě bylo umístěno 72 jmen mužů považovaných za „význačné osobnosti českého národa“ a podobný cíl má také centrální sál budovy, tzv. Panteon, zaplněný sochami a bustami. Co tyto muzejní prvky vypovídají o dobovém vnímání muzea a národa?

INFOBOX: Panteon: antický chrám v Římě zasvěcený všem uctívaným božstvům, později přесvěcený na chrám Panny Marie. Přeneseně znamená též společenství všech bohů uctívaných konkrétní společností.

Co muzeum říká o kulturách?

...

Jaká je vaše zkušenost se současnými muzejními výstavami a vzdělávacími programy? Odpovídají výše shromážděným zdrojům? V čem se případně liší?

...